

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyző Egyesületének

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz. II. em. 17.)Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

Országos Egyesületünk közgyűlése.

Az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» folyó hó 8-án tartotta rendes évi közgyűlését, Batthyány Tivadar gróf elnöklete alatt.

Ezen a közgyűlésen számolt be az igazgatóválasztmány az egyesület mult esztendei működéséről és ugyanez a közgyűlés foglalt állást a lakbéremelés kérdésében.

A mint az igazgatóválasztmánynak abbeli határozata nyilvánosságra jutott, mely szerint a lakbéremelés kérdését a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába felveszi, a magyar állami tisztviselők körében uralkodott ideges nyugtalanságot felváltotta a reménynek egy halvány sugara: hátha a tisztviselői közvélemény hatása alatt, mégis elhatározza magát a kormány arra, hogy segít a lakbémizeriákon! És ez a feltevés nem is volt minden ok nélkül való. A választmányi határozat alig lett lapunkban publikálva, már is hangzottak el kormánynyilatkozatok, a melyek szerint a kormány ezzel a kérdéssel foglalkozik és azt sürgősen kívánja megoldani. . .

Kár, hogy a most lefolyt közgyűlésen nem képviseltette magát a miniszterelnök. Meggyőződhetett volna arról, hogy az Orsz. Egyesület közgyűlése mily egyhangúsággal mondta ki, hogy a lakbéremelés kérdését még az 1908. évi állami költségvetés keretében kívánja megoldani. Meggyőződhetett volna az élő tapasztalat útján arról a feneketlen elkeseredésről, a mely mindinkább nagyobb és nagyobb tért foglal a tisztviselők soraiban azért, mert a kormány nem elég jóindulattal kezeli a tisztviselői kérdéseket. De meggyőződést szerezhetett volna arról is, hogy a tisztviselői érdekekbe vágó kérdések elől kormány és képviselőház többé ki nem térhet, ha csak a sajtó bajok orvoslásának elhalasztásával nagy és súlyos bajokat nem akar zudítani az államra.

A szolgálati pragmatika évek óta készül. Batthyány Tivadar gróf a függetlenségi párt intéző-bizottsága legutóbbi ülésén szová is tette

ezt, kijelentve, hogy szükségesnek tartja, miként a párt valósítsa meg programjának szocialis részét, nevezetesen pedig első sorban alkossa meg a szolgálati pragmatikát. Kár, hogy a miniszterelnök nem volt azon az ülésen, mert rajta mulik ezen kérdésnek a dülőre vitele. Ugy tudjuk, hogy a pragmatika-albizottság javaslata nála van, hogy azt tanulmányozza. De tudjuk azt is, hogy a javaslat csonka és nem kielégítő, mert az anyagi rész még teljesen feldolgozatlan, a fegyelmi rész pedig hasznavehetetlen. Miért nem adja tehát vissza a munkálatot az albizottságnak? vagy miért nem tárgyalatja a javaslat első részét a nagybizottsággal?

És ott fekszik a miniszterelnök előtt hónapok óta Benedek Sándornak a *tisztviselői közalapra* vonatkozó megindokolt javaslata. Azt mondják: nem ér rá azt tanulmányozni. Ott van nála több, mint egy éve, az Országos Egyesület egyik bizottságának a *tisztviselői hitelkérdés* rendezésére vonatkozó emlékirata. Arra sincs ideje, hogy ezzel foglalkozzon. És ott fekszik előtte az Orsz. Egyesület *tagdíjainak hivatalból való levonását* kérelmező irata. Határozat maig sincs.

Ez a huza-vona bántja, sérti a tisztviselő-kart. Látja és tapasztalja napról-napra, hogy még azokban a kérdésekben is, a melyeknek megoldásához csak a miniszterelnök jóakarata kell, de a melyek semmiféle terhet nem rónak az államra, még azokban sem történik döntő lépés.

Ily körülmények között nem csoda, ha az elkeseredés hangja uralta most is a közgyűlést és ha az ideges nyugtalanság, a megokolt elégedetlenség mindinkább tért foglal... Ugy tűnik fel előttünk a helyzet, mintha a kormány az ő állásfoglalásával maga erőszakolná a tisztviselő-kart arra, hogy folytonosan és állandóan petíció-náljon, panaszait, sérelmeit hangoztassa és elégedetlenségét memorandumokban juttassa kifejezésre... Pedig ma már nem szabad a tisztviselői mozgalmakat a bürokrata szemével nézni. Mert az elégedetlenség rossz tanácsadó és az anyagi

gondokkal küzdő tisztviselő nem hallgat ma már a régi időkre emlékeztető «leintések»-re...

Mindezeket a közgyűlésen elhangzott, jogosult panaszok hatása és benyomása alatt írjuk és közreadjuk, mint a tisztviselői közvéleménynek csak halvány vonásokban lefestett képét. A kormány feladata, hogy az elkeseredésnek, az ideges türelmetlenségnek véget vessen.

A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Elnök az ülést megnyitja. A legmelegebben üdvözlöi a közgyűlésen oly szép számban megjelent tisztviselő-társakat. Oly óriási érdeklődés mutatkozik ma, a mire igazán nem számíthattunk. Ez azt mutatja, hogy okunk is van, jogunk is van, a mi bajaink mellett felszólalni. Vácsolja rövidesen a lefolyt év mozgalmait és kiemeli a szegedi congressus megállapodásait. Szól a statusrendezésről, az automatikus előléptetésről és a lakbér-kérdés rendezéséről. Ez a kenyér-kérdés. De kell jog is és ezért kell megalkotni a szolgálati pragmatikát. De hogy célt érjünk, ehhez szükséges, hogy az egész tisztviselőkar egy nagy szervezetben képviselve legyen. Csak úgy lesz módunkban célhoz jutni, ha az Országos Egyesület az összesség nevében tud beszélni. Adja meg a tisztviselők nagy testülete azt a módot, hogy valamennyiért beszélhessünk. De ezenkívül kell még valami, hogy célt érjünk. Kell pénz. Szükséges, hogy minden tag lapot kapjon. Ezért kell a tagdíjakat megfelelően emelni, hogy a szükséges aktiót az egész vonalon sikerrel folytathassuk. Az igazgató-választmány az alapszabályokat módosítani fogja és itt már tervbe vette a tagsági díjnak progressiv alapon való megállapítását. (Éljenzés.) Ezek előrebocsátása után üdvözlöi a közgyűlést. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldi Földessy János posta-távirda-felügyelőt és Ballai Lajos dr. ministeri tanácsost. Bejelenti, hogy képviselve van a mai közgyűlésen a posta-távirda tisztikar a fővárosból, Vácról, Szolnok, Nagyvárád, Nagyszében, Pancsova, Temesvár, Veszprém. Más szakmabeliek is vannak képviselve a vidékről. Így itt van Arad, Szeged, Debrecen stb. Üdvözlő sürgöny érkezett 362 vidéki helyről és 52 a fővárosból. — A közgyűlés ezt örömmel tudomásul vette. A tárgyalást megnyitja.

Szilágyi József (Monor): azt a javaslatot teszi, fogadjuk el a tárgysorozat 1—3. pontját egyhangulag és adjuk meg arra a jóváhagyást. Térjünk át a 4. pontra.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadják-e a közgyűlés a tett indítványt? Kimondja a határozatot, hogy elfogadják. Következik a 4. pont. Itt szóvá tette az elnök a katonatiszti fizetések emelésének kérdését. Nincs kifogása az emelés ellen, de akkor adjuk meg az állam polgári tisztviselőinek is azt, a mire joguk van. A lakbér-kérdésre nézve tán nyilatkozni sem kell, hiszen tudjuk mindannyian, hogy a lakberek ma elégtelenek. Előadja az Országos Egyesület választmánya nevében a következő határozati javaslatot: Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének közgyűlése utasítja az igazgató-választmányt, miszerint intézzen feliratot a képviselőházhoz az iránt, hogy *a)* a szegedi congressus memorandumában foglalt kérelmek mielőbb teljesítenek; *b)* a statusrendezés gyorsabb tempóban eszközöltessék; *c)* az állami tisztviselők lakpénzei már a folyó évre felemeltessenek; *d)* a családi pótlék rendszere véglegesen hozassék be és végül *e)* hogy az állami tisztviselők szolgálati pragmatikája még a folyó évben emeltessék törvényerőre.

Fehér Géza posta-távirda főtiszt rokonszenves felszólásban ecseteli a posta-távirda tisztviselők szomorú helyzetét, előbb elismeréssel adózva az Országos Egyesület vezetőinek. Külön javaslatot akar beadni arra nézve, hogy az Egyesület által mult év június havában az összkormányhoz beadott memorandumban, a statusrendezésre nézve mondottakat újból kérjük olyformán, hogy az ott, a posta-távirda tisztviselőkre nézve kértek már 1908 ban teljesítesenek, az összességre nézve pedig 1909-ben.

Hirschler Izidor posta-távirda felügyelő ivekről olvassa le a beszédjét. De a hangja oly gyenge volt, hogy nem lehetett hallani. Be is fejezte a beszédet.

Galambos Ede posta-távirda tiszt: dacára annak, hogy az Országos Egyesület vezetőségének munkássága maig eredményre nem vezetett, nekünk ezentul is össze kell tartani. Most itt van az ideje, hogy szavunkat felemeljük. A katonák fizetését felemelik. Ha nem követeljük most, a mire jogunk van, sohase fogjuk megkapni. Az a javaslata, adják a tisztviselőknek ugyanazt a lakbért, a mit a katonák kapnak.

Stassiák Jenő számokkal igazolja, hogy mennyivel kedvezőbb a katonatisztek helyzete, mint a tisztviselőké. A lakberek elégtelenek. Ezeket emelni kell minden áron. Pártolja az elnökség indítványát.

Perczel Béla pénzügyi számvizsgáló elve, sikra szállani a szegény emberekért. Ezen elvénél fogva elfogadja a javaslatot.

Stadler Nándor állampénztári tiszt elfogadja szintén a javaslatot. Az 1904. évi fizetésrendezés rosz. Az előmenetel négy esztendő helyett háromra, az öt évet négyre kellene megszabni. Kívánja, hogy a kik 40 évet szolgáltak és 65 évesek azok hivatalból nyugdíjaztassanak. Pártolja Galambos indítványát.

Dénes István dr. a pénzügyi tisztviselők nevében és azok megbízásából azt kéri, hogy az általuk beadott memorandumban kifejezett kívánságokat tegye az Egyesület magáévá és sürgesse azok teljesítését.

Földessy János posta-távirda felügyelő, reflektál *Dénes István dr.* beszédjére, a melyben azt mondja, hogy a postások helyzete tűrhető. Bebizonyítja számadatokkal hogy előtte szóló tévedett. A postások 8 órai munkát számba véve, egy éven át 560 munkanapot dolgoznak. A mit a postások kérnek, az nem túlkövetelés, keveset kértek, azért, hogy azt meg is kapják. A választmány javaslatát elfogadja.

Szilágyi József úgy tartja, nem baj az, ha az egyes szakmakörök bajait itt külön is tárgyalják. A bírósági tisztviselők bajait teszi szóvá. A lakberek a katonákéhoz hasonlóan állapíttassanak meg.

Móczár Elemér dr.: Elfogultság nélkül lehet mondani, hogy minden bransbelinek panasza jogosult és alapos. De nekünk egyesületen kell küzdeni a közcélért. Ha külön szervezkedünk, fegyvert adunk a kormány kezébe. Egy kéressel járul az elnökhöz: tolmácsolja a mi igazunkat a törvényhozó testület színe előtt és juttassa eszükbe azokat az ígéretek, miket még mint ellenzékiek tettek.

Elnök: az elnöki székben megszűnt politikus lenni. Az elnöki székben nem politizál. Az Egyesület élén csak egy célja van: a tisztviselők érdekeit képviselni. Ő már többször szólalt fel a képviselőházban és ezután is megteszi a maga kötelességét. De hogy mit mond az országgyűlésen, azt tessék ő reá bizni. A szegedi congressus nagyérdemű előadója: Andor Endre dr. akar beszélni.

Andor Endre dr.: Ne vegye senki rosz néven tőlünk,

ha a panaszok áradata a rendes mederből kilépett. Az elzárt víz is, ha léket kap, elementáris erővel tör előre. Így van most az állami tisztviselőkar, a mely forr még ma is, keresve, kutatva az ő medrét. Nem szabad a különleges kivánságokat úgy forszirozni, hogy azokkal leket üssünk a szegedi congressus egyhangu határozatán. Szép és magasztos szavakban vázolja a szegedi congressuson hozott határozatban megnyilvánult kivánságokat és azok hatását. Birálja egyenként a felszólalók által beadott módosításokat. Ha az automatikus előléptetés rendszere behozatik, Stadler kartárs kivánságai önönmaguktól teljesítettnek fognak. Az a javaslat, hogy a határozati javaslatban történjék hivatkozás az egyes szakmákra, a statusrendezést illetőleg, — nevezetesen a postásokra, az adóhivataliakra, a pénzügyi fogalmazási, számvevősegi és bírósági kezelőtisztviselőkre nézve. Kéri, hogy a benyújtott javaslatot így kiegészítve fogadja el a közgyűlés egyhangulag.

Elnök meleg szavakat intéz még a közgyűléshez és azt óriási éljenzés között feloszlatja.

Tisztviselői kölcsönök.

A hivatalában csendesen dolgozó tisztviselőkart már régebb időtől fogva, de különösen az utóbbi időben, valószínű gyorstüzeléshez hasonló tempóban árasztják el a pénzügyőrök, «Pénzügyi tanácsadó», «Országos Híradó», «Országos Pénzforrás» stb. hangzatos című reklámjaikkal, melyekben az ugynevezett mézes-madzag annyira be van kenve mézzel, hogy a madzagot legtöbb ember még hosszasan megfigyelés és tanulmányozás után sem képes észrevenni és csakis ha belekóstol, tapasztalja, hogy mennyire keserű ennek a méznek az utóíze...

Az «olcsó» tisztviselői kölcsönökről kívánok egy kis ismertetést adni azzal az önzetlen célzattal, hogy tisztviselő társaimnak szolgálatot tegyek vele és a mennyiben ismeretese nem lesz pusztában elhangzó szó, úgy megmentsem egyiket-másikat attól, hogy a nagyhangú reklámnak fel ne üljön. Mert a látszat csal és a ki «beugrik» 12—15 éven keresztül családjával egyetemben sanyli meg balhiedelméből eredő hiszékenységét!

A tisztviselőkar legnagyobb része szegény és családos. A fizetés kevés. A megélhetési viszonyok nap nap után drágábbak. A több gyermekű apa hivatalából mikor haza megy összeszoruló szívvel, elrejtett könnyekkel és mélyen lesújtva látja, hogy gyermekeinek ruhája rongyos, cipőjükből a láb kikandikál... Ott a jó, hű feleség, osztozik örömlükben, bánatunkban egyaránt; erős megfigyelő képessége előtt férje, az apa nem tudja eltitkolni a lelkére ólomszárnyaival nehezedeő családfenntartási gondokat s mint egy mentő angyal siet megnyugtani az apát: van elég rongy a háznál, majd megfódozom a gyermekek ruháját, majd becsavarom rongyokkal a cipőből meztelen kikandikáló lábakat... Igen ám, de a táplálékért síró gyermekek száját rongyokkal bedugni nem lehet, erre kenyér kell!

Ez a szomorú életkép ismerete ösztökéli a *pénzügyőröket* nagyhangú kecsegtető hirdetéseik állandó kibocsátására. Ők olcsó díjazás mellett, kis kamatra, hosszú lejáratu nagy összegű kölcsönt szereznek; előleges költség nincs, sőt van olyan *gavallér* is, a ki a 10 filléres választbélyegre sem reflectál csak tessék bizalommal hozzá fordulni.

Épp kapóra jött a hirdetés. A hol legnagyobb a veszély, legközelebb a segély és a családfő, a kinek évi 1800 korona fizetése van, a boldogság érzetétől áthatva olvassa, minő kedvező feltételek mellett kap rövid idő alatt 1600 korona

kölcsönt, a mit 15 év alatt apró havi részletekben visszafizethet.

A felveendő 1600 korona kölcsön elszámolása, a következő:

Egyszersmindenkorra fizetendő kezes megváltási díj 48 K. Ügyvédi eljárási költség 65 K. Bélyegek 9 K. Ügyőröknek tiszteletdíj a kölcsön 6%-a 96 K. 1% kötési díj 16 K. Összesen 234 K. Marad tehát a felvevőnek 1366 K.

Ennek ellenében fizet: Évi 2,3% kártalanítási, évi 8 K 74 fill. költségátalány címen havi 16 K 60 fillért, 15 év alatt: 2988 koronát.

Ezen «olcsó» kölcsönt adja az «általános óvadékbank», a mely sem életbiztosítást, sem kezeset nem kíván és 6%-os kölcsönnek nevezi a fenti ügyletet.

A megszorult tisztviselő felveszi a neki jutott kölcsönmaradványt és fizeti 15 éven keresztül az uzsorakamatot a 96 korona tiszteletdíjjal honorált pénzügyőrök sziveségéből, kinek semmi más teendője nem volt, mint egy pár levél megírása.

De nézzünk egy más esetet. Vannak oly fővárosi pénzintézetek, a melyek csak életbiztosítás és kezes mellett folyósítanak kölcsönt.

A jószívű ügyőrök kezeseket is szerez, de ekkor már magasabb jutalékot kíván. A szorult anyagi helyzetben levő tisztviselő kész a magasabb jutalék megfizetésére, csak hogy pénzhez jusson. És mit tesz a pénzügyőr? Három, kölcsön közvetítésért hozzá forduló tisztviselőt kölcsönös és egyetemleges kötelezettséggel beállít kezesnek. *Itt különösen felhívom minden tisztviselőnek figyelmét*, mert legmesszebb menő felületességgel járnak el az ügyőrök a kezesek bejelentésénél és nem törődnek az illető egyéni tisztességével, becsületes voltával, nem szereznek információt az illetőről, már pedig megtörtént, hogy egy törvényes bíró és egy magy. kir. adóellenőr kezes lett egy gyermekmenhelyi gondnokért, a ki 2200 korona kölcsön felvétele után egyszerűen megszökött és a kölcsönt most a kezesek kötelesek kifizetni.

A ki kölcsönre szorul, életbiztosítás nélkül semmi körülmények között kölcsönt ne vegyen igénybe, mert az ily kölcsönökkel csak félrevezettetik magukat, a mennyiben életbiztosítási díj helyett oly horribilis kölcsön biztosítási díjat kell fizetni, a mi sokkal drágább a biztosítási összeg részleteinél és a félre nézve teljesen elveszett befizetésnek tekintendő és nyilvánvalóvá teszi, hogy a 6%-osnak hirdett kölcsön 10%-os kölcsönt képez.

A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon a jó hírű, szolid Tisztviselői takaré- és előlegtársulatokhoz. Itt díjtalanul adnak meg minden oly információt, a mire egy kölcsön felvételénél szükség van.

«A tapasztalatlan tisztviselő, ki helyzetét javítani akarja, rendesen ahhoz az ügyőki irodához fordul, a melyik legszelbber és legtöbbet ígér, s rendesen annál csalódik legjobban, mert a közmondás: «A ki sokat ígér, keveset ad» talán legjobban a pénzügyőki irodák jellemzésére szolgál és azok ígéreteinek kellő értékre való leszállítását célozza.» Így ír az egyik ügyőki iroda.

Megengedem, hogy ez, a mit ígér, azt meg is adja, de úgy vagyunk mi tisztviselők ezzel a szolgálatkészséggel, mint az egyszeri ember az időjárással. Hosszan tartó tikkasztó hőség közepette egy kis esőért imádkozott. Nem mondom, hogy ép imája következtében, de megnyiltak az ég csatornái és olyan zápor eső esett, hogy még a buza-kereszteket is magával ragadta, a termést tönkre tette. A vihar után égre emelt szemekkel hálálkodott a jó ember

a mindenhatóhoz: «Adtál uram esőt, de nincs köszönet benne!»

Ilyenforma az az ügynöki szivesség is.

Óvakodjunk tehát a pénzügynökökkel való mindennemű érintkezéstől, hangzatos reklámjaikat utasítsuk vissza, takarítsuk meg az ügynöki provisiót.

Szekely János

I. oszt. m. kir. adóellenőr

A mi körünkből.

A katonatisztek fizetését tehát egyelőre nem emelik. Három hónapra eltolták, addig tán kinálkozik egy alkalmas mód, hogy ezt a socialis kérdést közmegegyezésre megoldják.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete ebben a kérdésben már állást foglalt. Kimondotta, hogy a mely percben a katonatisztek illetményeit felemelik, ugyanabban a pillanatban elvárja a kormánytól és a képviselőháztól, hogy az állami tisztviselők lakbéréit megfelelően rendezze. Akkor is az a helyzet fog előállni, a mi ma fenáll, hogy a katonatisztek összilletményei ezentul is nagyobbak lesznek, mint az állam polgári tisztviselői-é, de legalább segítve lesz azon a mérhetlen anyagi rombolásokat okozó lakbér-mizériákon, a melyeknek ma a tisztviselő kitéve van.

Ugyanezt jelentette ki az Országos Egyesület elnöke gróf Batthyány Tivadar, egy hirlapi cikkben és a képviselőházban legutóbb tartott egyik beszédjében, valamint a borsodmegyei kör alakuló ülésén Benedek Sándor társelnök. Ugyanezt mondotta ki határozatilag az Országos Egyesület f. hó 8-án tartott közgyűlése is, a mely egyhangulag elfogadta az igazgató-választmánynak e tekintetben előadott javaslatát.

A tisztviselői közvélemény hatása alatt sietett is a kormány kijelenteni, hogy már is *foglalkozik* a lakberek emelésének kérdésével és ezt a legsürgősebben megoldandó kérdések közé vette fel. Ha nem leselkedne ajtónk küszöbén a tisztí fizetések emelése, nem sokat biznánk a kormány-nyilatkozat őszinteségében. Hiszen már sokszor kaptunk ígéreteket, a melyek ma sincsenek beváltva. Hogy többet ne mondjunk: Ott a *statusrendezés*. Eleinte azt ígérték, hogy három év alatt meg lesz. Elmúlt a három év és most, hogy a kedélyek izgatottsága némileg lelohadjon, újból halljuk az ígéretet: a statusrendezés újabb 3 év alatt be lesz fejezve. Így lett egyelőre a 3-ból 6 év!

Miután kényszerítő okok is vannak, a melyeket egyetlen egy kormány sem hagyhat figyelmen kívül, van reményünk arra nézve, hogy junktimot létesítenek a két törekvés között, vagyis együttesen viszik keresztül a lakbéremelést, a tiszték fizetésemelésével. És így is kell ennek lenni. Ez a legvégső terminus, a melyből a tisztviselőkar nem engedhet, bármi történjék. Ezt a kérdést ma már a legkomolyabban és a legsürgősebben meg kell oldani. A sok-sok baj és sérelem között ez a legégetőbb.

Az a körülmény, hogy a lakbéremelés kérdésével a pénzügyministeriumban folynak az előmunkálatok, sokféle hír járta be már hetekkel ezelőtt a hivatalokat. Néhány száz helyről intéztek hozzánk kérdéseket: mi igaz ezekben az ellenőrizhetlen hírekben? Sokan már most is tudni akarták, hogy a kormány a februári negyedre már kiutalja a lakbértöbbletet, a mely abból állana, hogy kiki a nálánál magasabb fizetési-osztály szerinti lakbért kapná.

Tán mondanunk sem kell, hogy ezek a híresztelések koraiak. A kik terjesztették, hallottak valamit, de a mit hallottak, nem értették meg. Innen van aztán, hogy sokan csalódással élték át a február elsejét, a mely számukra

semmi javulást sem hozott. Legfeljebb a házmester által hozott üzenetet, hogy a háziur ismét felstajgerolta a házbért.

A mi a lakbéremelés mértékét illeti, ez tulajdonképen akkor volna igazságos, ha ugyanazt a mértéket fogadnák el, a melylyel a katonáéknak mérnek. De erre, ismerve a mi viszonyainkat, alig lehet reményünk. Ahhoz azonban a tisztviselőkar és az ő képviselőjében az Országos Egyesület, okvetlenül ragaszkodik, hogy legalább a vasutasoknak adott lakbér adassék meg az államiaknak. Ezen alul semmiféle rendezés nem lesz kielégítő.

*

Tudvalevő dolog, hogy az 1908. évi költségvetés tervezetében oly szegényesen van gondoskodva a pénzügyi tisztviselők előmeneteli viszonyainak legalább részben való jobbátételéről, hogy a pénzügyi tisztviselők e miatt nem minden ok nélkül feljajdultak. Szóvá tettük ezt a kérdést egy, a kormánykörökhöz közel álló politikus előtt, a ki a következő nyilatkozatot tette előttünk:

— Mi képviselők is ismerjük ma már a pénzügyi tisztviselők helyzetét. Ott vannak például a pénzügyi fogalmazási tisztviselők. Ezekért okvetlen kell valamit tenni, mert lehetetlen dolog az, hogy jogvégtett egyének, a kik a pénzügyi adminisztráció terén mint kiváló vezető-munkaerők is ismeretesek, csak nagy bajjal és késő vénségükre juthatnak a VII., ritkán a VI-ik fizetési osztályba. Az alispánok tulnyomó része jobban van dotálva ma is, mint a pénzügyigazgató. Itt nem elég a pénzügyi tanácsosok számát szaporítani. A magasabb állásokat kell megnyitni. Ez az első lépés. A második az adóhivataliak sorsa. Rendszerint olvasom az *Állami Tisztviselők Lapját* és mondhatom, elszorul a szívem, a mint ez a lap ennek a testületnek a sorsát lefesti. Itt radikális, alapos kurára van szükség. Azt hiszem, a pénzügyi kormányzatot rábírnak arra, hogy sürgősen segítsen az adóhivataliak bajain. A harmadik: a számvevőségek sérelmei. Mert tényleg vannak sérelmek. Azt nem hiszem, hogy az összes bajokon most egyszerre segítve legyen. De a mint én értesültem, Wekerle miniszterelnök hajlandó belemenni abba, hogy az 1908. évi költségvetés megváltoztattassék. És ha ez megtörténik, pedig valószínű, hogy megtörténik, akkor a pénzügyi tisztviselők statusának rendezése érdekében jelentékenyebb módosítások fognak tétetni a költségvetési tervezeten. Az is meglehet, hogy a tervezetbe pótlólag még beveszi a kormány a lakbéremeléssel járó költségtöbbletet is. Annyi bizonyos, hogy a képviselők nagy része szívesen bele megy abba, hogy a statusrendezés gyorsabb tempóban, tehát az 1908. évi költségvetésben előrelátottnál nagyobb mérvben legyen keresztülvezetve. És mondhatom, a kormányelnök is mutat hajlandóságot erre. Azt hiszem, ez irányban nemsokára biztosabbat és tán megnyugtatót mondhatunk.

*

Vargha Dániel helye a IX. kerületi állampénztárnál, Harsányi Kálmán, ottani ellenőrré lett betöltve. Bebizonyult itt is, hogy költői lelkületű egyének egész szépen beleélik magukat a rideg hivatal prózai dolgaiba. Szász Károly, Berczik Árpád, Dóczi Lajos és sok-sok más hírneves író is körmölgetett a hivatalban és ez nem volt hátrányára irodalmi működésére. Harsányi Kálmán is író ember, mert szabad óráiban a versköltészettel foglalkozik és nem egy verse keltett feltűnést irodalmi körökben is.

És miután már szó van Vargha Dánielről, a központi állampénztár új igazgatójáról, felemlítjük itt egy kartársunknak azt az indítványát, hogy a m. kir. adóhivatalok és a budapesti IX. ker., valamint a központi állampénztár tisztikarát egy statusba kellene foglalni. Tényleg nincs is értelme, hogy a központi állampénztár tisztikara külön statut képezzen akkor, a midőn az adóhivatal sem egyéb ma, mint állampénztár. Indokoltá teszi ezen jogos kívánságot még az is, mert így idővel ellehetne érni azt, hogy a központi állampénztár személyzete állandóan az adóhivatalok köréből egészítették ki, a mi részben az előmeneteli viszonyokon is javítana.

Orsz. Egyesületünk hivatalos közleményei.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete* pénztárába 1908. február hóban a következő tagdíjak folytak be:

Radnai József Budapest 2 K. M. kir. pénzügyministeri számvevőség egyenesadóügyi csoport tisztviselői 18 K. a jövedéki csoport tisztviselői 36 K. a fogyasztási adóügyi csoportja 43 K. Kir. posta és távirtdahivatal tisztikara Mezőtúr 14 K. Az állami Tisztviselők Egyesülete Léván 20 K. Háromszögszámító hivatal tisztikara Budapest 16 K. Gáspár György Székesfehérvár 2 K. M. kir. pénzügyigazgatóság tisztikara Trencsén 48 K. Stibrányi Oszkár 2 K. A m. kir. posta- és távirtda vezérigazgatóság tisztikara Budapest 96 K. Gereb János Alsókubin 2 K. Gáspári Antal Budapest 6 K. A budapesti kir. itélőtábla tisztikara Budapest 48 K. Dr. Vizaknai Antal Budapest 2 K. M. kir. pénzügyigazgatóság tisztikara Nyiregyháza 62 K. Illosvay József utján Kassa 14 K. Kászonyi Béla és társai Budapest 24 K. Stephány István Esztergom 2 K. Kiss Ernő, Tatar György Eger 8 K. A késmárki helyi bizottság 36 K. M. kir. adóhivatal tisztikara Eperjes 24 K. Iboz Gábor, Sidelszky Béla Sátoraljaújhely 4 K. A m. kir. pénzügyigazgatóság tisztikara Marosvásárhely 32 K. Fischer Károly Kajenikbánya 2 K. Az aradi tisztviselői kör. 80 K. A fő- és székvárosi pénzügyigazgatóság tisztikara 6 K. Kucska Izidor és társai Budapest 8 K. Tagdíj címén internátus céljaira a magyar és horvát sóhivatali tisztviselők Devics István sótárnok utján 11 K. 26 fillér.

Egyesületi élet.

× *Az I. Magyar Általános Tisztviselő-Egylet* mint *szövetkezet* mult hóban tartotta évi rendes közgyűlését, Albrecht-uti házában, Benedek Sándor közigazgatási ítélobíró elnökle alatt. A közgyűlés elé terjesztett mérlegből és az igazgatósági jelentésből kitűnik, hogy a szövetkezet alaptőkéjét képező üzleti ésszek értéke 1,519.500 K; a takarékbetétek összege 1,794.018 K 60 fillér; a kölcsönök álladéka 3,794.949 K. 17 fill. Az évi tiszta jövedelem 103.751 K 12 fillér, melynek hovatfordítása iránt tesz igazgatósági javaslatot, valamint az évi mérleget a közgyűlés egyhangulag elfogadta, s dr. Móczár Elemér állami számvevőszéki számtanácsos indítványára, az igazgatóságnak buzgó és eredményes működéséért, köszönetet és elismerést szavazok. *Mocsári Béla* pénzügyministeri osztálytanácsos, a kinek figyelme minden kérdésre kiterjed, ha az a tisztviselők érdekkörébe vág, ezuttal is felhívta a közgyűlés figyelmét arra az emlékiratra, melyet *Benedek Sándor* közigazgatási ítélobíró, a közgyűlés elnöke, a m. kir. pénzügyminister megbízásából, az adóreform-javaslatra vonatkozólag a birói gyakorlatában szerzett tapasztalatai alapján szerkesztett és a melyről lapunk legutóbbi számában mi is tettünk említést. Ennek az emlékiratnak egyik pontja a szövetkezetet is igen közléről érdekli, mert a szerző azt a javaslatot tette a miniszternek, hogy az önszegély elvére alapított szövetkezetek üzletrészeik 6%-ának erejéig feltétlen adómentességben részesüljenek. *Mocsári Béla* tehát indítványozza, hogy az emlékiratban foglaltakat a közgyűlés tegye magáévá s utasítsa a szövetkezet igazgatóságát, hogy a többi Tisztviselő Egyesületekkel társulva az adózás szempontjából ezen igen fontos kedvezmény iránt feliratilag forduljanak a kormányhoz. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s az igazgatóságot annak értelméhez való eljárásra utasította. A napirend egyik pontját képezte a kisorsolt négy igazgatósági, egy felügyelő-bizottsági s az üresedésben levő egy felügyelő-bizottsági póttag helyének választás utján való betöltése. Az igazgatóság sorából kisorsolt négy tag, u. m. Engelsthaler Ödön máv. felügyelő, dr. Melly Béla székesfővárosi tanácsnok, Püspök János pénzügyi számtanácsos, Szigethy Ferenc pénzügyministeri osztálytanácsos, valamint Battenberg Lajos postatávirtdaigazgatósági titkár, felügyelő-bizottsági tag, — újból megválasztottak, — felügyelő-bizottsági póttag pedig Szokolay István pénzügyi számellenőr lett.

× *Az Ung vármegye* területén működő Állami Tisztviselők vidéki köre az elmúlt hóban tartotta rendes évi

közgyűlését, miszficzei *Románecz Mihály* főgymn. igazgató elnökle alatt. Az évi jelentésből megtudjuk, hogy sikerült a körnek kivívni, hogy a kormány Ungvár városát a III-ik lakbérosztályból a II-ikba sorozta. Ez alkalommal az elnök hosszabb megnyitó beszédet tartott, a melyben élénk színekkel és részletesen vázolta a szegedi congressus határozatait. Együttal bejelentette az elnök, hogy a szegedi memorandumot a központ megbízásából átnyújtotta Visontai Soma országgyűlési képviselőnek. Majd így fejezte be szép beszédjét: «Adja Isten, hogy mindeme vitális érdekeink kivívására minél többen tömörüljünk össze, mert soha sem lehet eléggé hangsúlyoznunk, hogy az egyesülésben az erő; és adja a Mindenható, hogy a magyar állam e leg-hivebb és annak kormányzatában legöntudatosabb fiainak, t. i. a magyar állami tisztviselőknek reinényei, vágyai és szent célra siető nemes törekvései a közel jövőben — hisz a mostani nemzeti kormánytól várhatjuk ezt leginkább — mind megvalósuljanak! Az elnöki megnyitó beszéd külön füzetben is megjelent és azt a kör minden egyes tagja megkapta. A tisztújítás eredménye a következő: Elnök: *Miszticei Románecz Mihály* főgymn. igazgató. Alelnök: *Zachar Jakab* erdőmester. Titkár-jegyző: *Gulovics Tivadar* főgymn. tanár (új). Pénztáros: *Pap János* agyagipari szakiskolai igazgató. Számvizsgáló: *Aigner Ferenc* h. pénzügyigazgató. A választmány a következő tagokkal alakult meg: *Tábor Péter* pénzügyigazgató, *Gadits György* államépítészeti főmérnök, *Kelecsényi Ferenc* erdőfelügyelő és *Dedk Gyula* polgári leányiskolai igazgató. Az indítványok során a közgyűlés *gróf Batthyány Tivadar* országgyűlési képviselő és az Országos Egyesület elnökét bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította, egyben megbotránkozását fejezte ki azon durva sértések felett, melyekkel a legutóbbi óbudai választások alkalmával illették.

× *Az Osztrák-Magyar Tisztviselő-Egylet* temesvári takaré- és előlegtársulata f. hó 22-én tartja ezidei XXXVII-ik évi rendes közgyűlését Temesvárott.

× *A győri tisztviselők köre* ujabban szépen fejlődik, a miben nagy része van *Fekete László* elnöknek. Az ottani kataszteri felmérési felügyelőség tisztviselői, a megye és város több tisztviselője mind belépett tagul.

× *A kassai tisztviselők fogyasztási szövetkezete* f. hó 8-án tartotta IV-ik közgyűlését, melyen a szövetkezet négy évi fenállásáról adtak számot.

× *A Nagyváradon levő tisztviselő egyesületekre* vonatkozólag kaptuk a következő felszólalást:

Az ország csaknem minden valamire való városában vannak tisztviselő-körök, önszegélyző- és fogyasztási szövetkezetek, a melyek a tagok szétvonása miatt csak tengődnek vagy ha virágzásban vannak, nem a saját, hanem külső erők segítségével tudják magukat fentartani. Igazán érdekes volna ezeket a tisztviselő intézményeket felkérni, hogy évi mérlegüket az «Állami Tisztviselők Lapjának» küldjék be. Ezekből hűen tükröződne vissza a tisztviselők közönyössége. Azt hiszem, hogy ennek a közönyösségnek, ennek a «szólj már te is» cigány politikának a legfényesebb példáját a nagyváradai tisztviselők tudnák bemutatni. Nagyváradon van a tisztviselőknek «*Otthonuk*» (olvasókör), van «*Önszegélyző Szövetkezetük*» és «*Fogyasztási Szövetkezetük*». Mind a három intézmény nagy lelkesedéssel, magas állásu tisztviselők vezetése alatt alakult, s mind a három intézményből éppen a magasrangú tisztviselők tartják magukat távol. Az *Otthon* olvasókör nyolc év előtt alakult. Sokan iratkoztak be s bizony vajmi kevesen fizették be a havi tagsági díjat, míg végre egy szép napon a nem fizetők kizárásával az olvasókör mintegy 140 tagra apadt le, s ezek is többnyire kis tisztviselőköl állanak. Az *Önszegélyző Szövetkezetek*, mely részvényenként heti 20 filléres betétre van alapítva, hasonlóképen tulnyomó részben a kisebb tisztviselők tartják fenn. A *Fogyasztási Szövetkezet* az idén a IX. évi rendes közgyűlését tartotta.

A vagyommérleg 30,800 korona aktívát és 13,300 korona passívát mutat fel. Az aktívák között a *tagok 10,400 korona tartozással szerepelnek*. A tagok létszáma 387, akiknél 525 drb. 20 koronás részjegy van elhelyezve. Jellemző, hogy a szövetkezetet mintegy 170 tag keresi fel vásárlásaival, a kik 208 részjeggyel vannak érdekelve, tehát itt is többnyire a kis existencia a fentartó. A szövetkezetnek fontosságát és hasznát mindenki elismeri, mert gátat vet az indokolatlan áremeléseknek, s hogy működését be ne kelljen szüntetni 1907 augusztus 18-tól áruraktárát a nem tagok részére is megnyitotta. Itt volna az ideje, hogy ebben a tekintetben is összetartsunk.

× *Az Osztrák-Magyar Tisztviselő-Egylet* bánya- és erdészeti tisztii takaré- és előleg-társulata f. hó 8 án tartotta évi közgyűlését. Mult évi jelentését most kaptuk kézhez. E szerint a társulat tagjainak száma most 6546. 1907. év folyama alatt összesen 2,646.378 K 21 f. új részbetét folyt be; visszafizettetett 1,052.193 K 54 f. Az 1906. évi mérlegben kimutatott 9,954.608 K 12 f. részbetét az 1907. év folyama alatt 11,548.792 K 79 fillérre szaporodott. A kiadott kölcsönök tesznek: 14,189.889 K 32 f. A tiszta jövedelem kitétt 784.776 K. 25 f., melyből 637.454 K 92 fillérnyi 6%-os osztalék levonása után 21.654 K 44 f. főlöslég marad, abból 10.000 K a külön tartalékalaphoz, továbbá 1000—1000 K. az egyletben kezelt három jótékonyági alaphoz csatoltatott, 4000 K. a tisztviselő-végkielégítési alaphoz adatott. A tartalékalapok mult év végéig 516.189 K 65 fillérre és az egyletben kezelt három jótékonycélú alap vagyona 36,545 K 59 fillérre szaporodott. Az utóbbi alapokból a mult évben 12 egyleti tag gyermekei számára egyenként 60, összesen 720 K iskolai segélydíjat és 8 tisztviselő özvegy részére 332 K segélydíjat utalványoztak.

× *A Sódvéri Állami Tisztviselők Köre* folyó évi február hó 14-én tartotta rendes közgyűlését. A tisztikar és a választmány ez alkalommal következőleg alakult meg: Elnök: Kárász István m. kir. erdőtanácsos, hivatal főnök. Alelnök: Merényi Gyula m. kir. erdőtanácsos. Jegyző: Szilárd Iván m. kir. erdőszámítást. Háznagy: Szecskay Dezső m. kir. erdész, Pénztáros: Köhler József kincstári tanító. Könyvtáros: Zsigmond Albert magyar királyi pénztári ellenőr. Választmányi tagok: Gründl Gyula m. kir. erdőmester; Bohuniczky Endre m. kir. főerdész; Enyedy János m. kir. főerdész; Dr. Baresy Lajos m. kir. bányamű orvos; Merza Károly m. kir. bányamérnök; Mozolovszky Adolf m. kir. erdőszámítást, számvevőségi főnök; Szepesi Ervin m. kir. szertártízt; Krucsilák István rom. kath. esperes plébános. A kör az ottani értelmiség tulnyomó részének támogatása mellett nemcsak szakszervezeti, hanem társadalmi téren is szélesebb alapokra helyezkedett s alapszabályait ujonnan módosítva, teljes erélyvel készűl feladatainak megvalósításához.

VEGYES.

* **A pénzügyi számvevőségi tisztviselők** az elmúlt héten tisztelegtek a kormányelnöknél, hogy átnyujtsák a legutóbb tartott congressuson elfogadott memorandumot. A miniszterelnök, a küldöttségnek adott válaszában elismerte, hogy a statusviszonyok rendezésére és a jogi, valamint a szaktanulmányi pótlék engedélyezésére vonatkozó kérelem jogos. Sőt megtoldotta ezt azzal, hogy a mai viszonyoknak megfelelőleg a lakásbér javítását is a sürgősen megoldandó kérdések közé sorozza, melyre nézve a munka már meg is kezdődött. Kijelentette a miniszterelnök, hogy a statusrendezést három év alatt szándékozik megvalósítani és megkönnyíteni kívánja a magasabb minőségű tisztviselőknek megfelelő szakba való átlépését. A miniszterelnök

hangoztatta azt is, hogy a pénzügyi számvevőségi tisztviselőkkel mindenkor legmelegebben szimpatizált s a jövő nagy reformjainak megvalósításában is biztosan számít erre a tisztikarra. Készséggel tesz tehát eleget mindazoknak a kívánságoknak, a melyeknek a jogosságát elismeri, mert jól tudja, hogy degusztált tisztikarral nagy dolgokra vállalkozni nem lehet. A küldöttség ezután még Popovics Sándor és Déry Zoltán államtitkárokat kereste föl, majd meglátogatta Végh Mihály dr. számvevőségi igazgatót is. Azt is olvassuk a napilapokban, hogy Madarász József képviselő vezetése mellett tisztelegtek a képviselőház elnökénél is, a ki biztosította a küldöttséget a képviselőház jóindulatáról. Megjegyezzük végül, hogy mindezekre vonatkozólag a 25-ös bizottságtól lapunk a mai napig semmiféle értesítést nem kapott.

* **A pénzügyi számvevőségi tisztviselők** köréből kaptuk az alant következő sorokat, melyeket egy, a viszonyokat jól ismerő, vezető állásban levő számvevőségi tisztviselő irt. Az illető tisztviselőtársunk így ír:

«A számvevőségi tisztviselők legutóbbi congressusán általánosan feltűnt az a tartózkodás, melyet különösen a budapestiek a mozgalommal szemben tanúsítottak. A miniszteriumbeli számvevőségek létszáma 313, a pénzügyi hatóságoknál 200. Összesen tehát van Budapesten kereken 500 számvevőségi. És hányan voltak ezekből a congressuson? . . . Az ember önkénytelenül kérdezi, mi lehet ennek az oka? Régi dolog az, hogy a magyar állami tisztviselők magamagának a legnagyobb ellensége. Nincs közöttünk összetartás. Aztán az a bizonyos szalmaláng! Tetszik ismerni. Egy lobbanás: és vége! Innen van aztán, hogy a mi összes mozgalmaink csak egyre alkalmasak, t. i., hogy alkalmat adnak a miniszternek nagyhangú, eddig soha be nem váltott ígéreteinek a megismétlésére. A küldöttség ilyenkor mindig «megelégedetten» megy haza és távozása előtt «lelkesen megéljenzi» a minisztert. Így vagyunk mi számvevőségek is. A mi jó oldala volt ennek a mi mozgolódásunknak, az is a Kölbög Ferenc igazán elismerésre méltó, önzetlen fáradozásának és igazán jobb sorsra érdemes ügybuzgóságának köszönhető. Ha ő nincs, ki tudja mire vezetett volna a mozgalom, a melytől a budapestiek távol tartották magukat. És miért? Azt hisszük: a kiindulási pont volt szerencsétlenül megválasztva. Ha mi, számvevőségek az Országos Egyesület kebelében indítottunk volna akciót és ha felkértük volna Batthyány Tivadar gróf és Benedek Sándor urakat, hogy álljanak mozgalmunk élére, bizonyára nyomatékosabb lett volna a szavunk, mint így, magunkra hagyatva. Lám, a pénzügyi fogalmazásaiak meg is hívták congressusukra az Országos Egyesület elnökét és ezzel mintegy kifelé is dokumentálták, hogy érdekeik képviselőletében az Országos Egyesületet tekintik a leg-hívatottabb tényezőnek. A mi már most a miniszterelnök urnak, a küldöttséghez, intézett válaszait illeti, azt igazán jobb lesz, ha t. szerkesztő ur azt szó szerint nem is közli. Ez nemcsak hogy megnyugtató nem volt, de lesújtóan keserű is e mellett sokban igazságtalan. A miniszterelnök ugyanis jónak látta — nem tudom mi alapon — kijelenteni, hogy a számvevőségi tisztikar ma már nem oly ügybuzgó, mint volt annak előtte és abbéli kívánságát fejezte ki, vajha mi, már t. i. a főnökök, *nagyobb fegyelmet* tartanánk. Aztán nem jó szemmel nézi, hogy függetlenebbek vagyunk, mint ezt a szolgálat megkívánja. . . . És mondott még mást is, a mit jobb elhallgatni. És a küldöttségnek egy szava sem volt ezekre az igazán elkeserítően szomorú nyilatkozatra. Még meg is éljeneztek érte a miniszterelnököt. . . . Pedig úgy rémlik előttünk, mintha a congressuson épen *ezzel ellenkező fogadalmat* hallottunk volna elhangzani! . . . Nem találkozott senki, a ki oda állott volna a hatalmas ur elé, ezekkel a szavakkal: — Kegyelmes Urunk! A számvevőségi tisztviselők nagy testülete nem érdemli meg ezeket a kemény szavakat. Hűséges sáfárjai vagyunk mi az államnak és pontos, szorgalmas munkásai a számvevőségi szakmának. Óriási tévedés az, hogy közöttünk nincs fegyelem. Ha egy-kettő, a *saját érdekeit hajhássza*, igyekszik is közöttünk zavart okozni, a nagy testület tulnyomó nagy

része nem vét a fegyelem ellen. Függetlenségünk utáni törekvésünkhöz nincs köze a szolgálatnak, melyek legjobb tudásunk és iparkodásunk szerint élünk. Nem jó dolgot cselekedett az, a ki kegyelmes urunkat tévesen informálta és ha már sanyaru helyzetünkön nem segít, ne keserítse el lelkünket olyan nyilatkozattal, a mely méltatlanul éri a testületet. Ezt kellett volna mondani nyíltan és fölemelt fővel... Egy komoly tanúság szűrődik le a keserű, nagyon keserű csalódásból, és ezt kötelességünk konstatálni. És ez az: ne hallgassunk jövőre hangzatos szavakra, nagyhangu biztatgatásokra és a mi a fő: *ne menjünk bele olyan mozgalmakba, a melyek sem kellően előkészítve, sem tapintattal szervezve* nincsenek. Volna még egyéb mondani valónk, már azért is, hogy tisztviselőtársaim *tisztán* és a *saját szemükkel* lássák a dolgokat, de kérnünk kell kartársainkat, miként ezek elmondásától mentsenek fel, mert nem szeretünk személyi vonatkozású kérdéseket a közügyekkel összekeverni. Pedig e nélkül alig tudnánk tiszta bort önteni a pohárba... Ez a csalódás ábrándítson ki bennünket. Adjuk át érdekeink képviselőt az Országos Egyesületnek.»

* **A kitüntetésekről.** A pápai volt adótárnok, Harmos kitüntetése alkalmával tett észrevételeink nem egy helyen találtak visszhangra. Igazolják ezt azok a levelek, a melyeket ebben a tárgyban kaptunk. Közlünk egyet, a sok közül. Egy m. kir. adótárnok, a ki már három és fél évtized óta szolgálja az államot hűségesen és a kiról mindenki tudja, hogy nem sóhajtozza a kitüntetést, dacára annak, hogy kitűnő tisztviselő hírében áll, a következőket írja:

«A Harmos Z. kartársam kitüntetése tárgyában írottakat teljesen osztom. Én azonban nevezettnek a koronás arany érdemkeresztrel lett kitüntetésében (?) az adóhivatali tisztviselőnek már megszokott *mellőzését* is látom. Ha jól tudom, a pénzügyőri felügyelő és az I. oszt. adótárnok együgyuanazon, VIII-ik fizetési osztályban van. Ha már érdemrendekkel történik a kitüntetés, miért kapja az I. oszt. adótárnok, a ki tudvalevőleg egy fontos állami hivatal vezetője, a koronás aranyéremkeresztet, míg a pénzügyőri felügyelő a Ferenc-József-rendet kapja!? Tehát magában a pénzügyministeriumban a pénztári tisztviselőt kevesebbre becsülik, mint a vele egy fizetési osztályban levő más bransbeli társát. Mindkettő a pénzügyministerium alatt áll és így maga a ministerium az, a mely a két, együgyuanazon rangban levő tisztviselő között különbséget tesz. Vajjon nem mellőzés-e ez? És vajjon nem az illetékes osztályban van a hiba, a mely nem érvényesíti befolyását?! Kiváncsiak vagyunk a mellőzés indokaira. Ha tisztelt szerkesztő ur (a mint az a lapban meg van írva) azt hiszi, hogy az illetékes osztályvezető a ministert felvilágosítja, hogy téves és helytelen eljárást követ el a mi testületünkkel szemben, akkor t. szerkesztő ur nagyon, de nagyon téved. Én már évek hosszú sora óta, mind a kitüntetés, mind a jutalom, mind a segélypénzek kiutalását látom és figyelemmel kísérem. Látom és tapasztalom: mily hátrányos helyzetben van az adóhivatali személyzete, nem is szólva arról, hogy az előmenetel nálunk a leggyarlóbb. A mi érdekeinket nem képviseli ott fenn senki! És ilyen viszonyok között legyen kedve az adóhivatali tisztviselőnek szolgálni, látva, hogy a ki sorsát intézni hivatva van: maga a ministerium, minden egyes alkalmazottját más-más elbánásban részesíti. Hogy mire fog ez vezetni: erre feleljenek azok, a kik ezt az áldatlan elégedetlenséget mintegy mesterségesen szítják.»

* **Személyzetiek.** Thury Mihály pénzügyi számtanácsos tiszteletére, a ki tudvalevőleg Gyulára lett áthelyezve, a nagybecskerekiek bucsu-lakomat rendeztek f. hó 8-án Nagybecskereken. Ez is egyik jele annak, hogy Thury Mihálynak számos tisztelője és jó barátja sajnálja a városból való távozását. Az estélyen nemcsak tisztviselőtársai, de a város intelligenciája is részt vett.

* **Kovács István** ítélőtáblabírói címmel és jelleggel felruházott nyiregyházi törvényszéki bíró, ugyanezen törvényszék elnökévé lett kinevezve. Az új törvényszéki elnök általános tiszteletnek örvendő Nyiregyházán és méltó utódja lesz a nyugalomba ment *Megyeri Gézának*, a ki az 1901. évi tisztviselői mozgalom során, az ottani helyi bizottság elnöke volt. Ugy tudjuk épen *Kovács István* volt az, a ki élére

állott annak a mozgalomnak, a melynek az volt célja, hogy Nyiregyháza városnak magasabb lakbérosztályba való sorolását a kormánynál kérelmezzék. Midőn ez év első napjaiban az igazságügyi államtitkár Nyiregyházán járt, Kovács István volt a küldöttség vezetője, kérve dr. Meskó László államtitkárt, hogy a nyiregyházi tisztviselők kérését támogassa. A kinevezést tehát mi tisztviselők csak örömmel vehetjük tudomásul.

* **Szolgálati jubileumok.** *Kovács Endre* m. k. posta-távirda tanácsos, a vezérigazgatóság 2-ik ügyosztálya főnökének helyettese, mult hó 28-án érte el állami szolgálatba-lépésének 25-ik évfordulóját, 1883-ban lépett szolgálatba. Körülbelül egy és fél év óta tanácsos. A nevezetes évfordulón az ügyosztály tisztikara, valamint többi tisztviselőtársai a legmelegebben üdvözölték a jubilánst. — *Mezey Béla* kereskedelemügyi ministeri számtanácsos, 1873. évi március 12-én tette le az első hivatalos esküt és így folyó hó 12-én lesz 35 esztendeje annak, hogy a számvevőségi szakmakörben szolgálatot tesz. Évek óta az Első magyar általános tisztviselő-egylet igazgatósága tagja és mint ilyen, tevékeny részt vett a tisztviselők anyagi érdekeiben egyesületi uton folyó munkában. Kartársai és nagyszámu barátjai bizonyára felkeresik e szép napon, hogy szeretetüket ezen az uton is kifejezzék. Ezekhez csatlakozunk mi is, boldogságot, meglepedést kívánva jubiláns kartársunknak!

* **A posta-távirda tisztviselők** iránt való meleg érdeklődésének és gondoskodásának követendő tanujelét adta újabban a kereskedelmi minister, a ki a József főherceg tüdőbetegek szanatoriumában tizezer koronás ágyalapítványt tett, a posta- és távirda-alkalmazottak, illetőleg hozzátartozóik számára. Ugyane helyen felemlítjük, hogy *Szalay Péter* államtitkár a török szultántól a Medzsidje-rend nagyszalagját kapta.

* **Az átköltözési napidijakra**, valamint a podgyász *vitelbérre* nézve az igazságügyminister kijelentette, hogy az igazságügyi hatóságoknál alkalmazott díjnak hivatalból való áthelyezés esetén az átköltözködére annyi időt vehet igénybe, a mennyi a helyi viszonyok és a közlekedési eszközök figyelembevételével erre multhatatlanul szükséges; és hogy őt erre az időre az 1896. évi 811. P. M. szám alatt kiadott általános illetmény szabályzat 5. §-a értelmében felszámítható 4 korona napidijpótlékon kívül a hivatali állásban élvezett rendes napidij is megilleti. De ha a díjnak az átköltözésre a megengedettnél hosszabb időt vett igénybe, nemcsak a hivatalától szabályellenesen távol töltött időre járó napidijától esik el, hanem mulasztása miatt hivatali főnöke által felelősségre is vonandó és ha mulasztását igazolni nem tudja, 1898. évi 819. I. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében büntetendő (50.231/1907. I. M. sz.). Kijelentette továbbá ugyancsak az igazságügyminister, hivatalos kiküldetések és átköltözések alkalmával a csatlakozási pályaudvarokon az egyik vonatról a másikra való átszállás után csak egyszeres podgyászvitelbér számítható fel. A 21.224/1896. I. M. számú rendelet mellékletét képező szabályzat 32. §-a kifejezetten intézkedik az iránt, hogy az ezen szakaszban 40 fillérben megállapított podgyászvitelbér számítható fel a csatlakozási pályaudvarokon egyik vonatról a másik vonatra való átszállás alkalmával is, vagy ha az átszállás közlekedési akadályok folytán válik szükségessé. Ilyen esetekben a le- és felszállás után külön-külön, tehát kétszeres podgyászvitelbér felszámításának helye nincs. (3867/1908. I. M. sz.).

* **Érdekes Btkv.** A Btkv. tudvalevőleg a büntető törvénykönyv rövidítése. Bizonyára nem lesz érdektelen annak megemlítése, hogy a világon melyik a legrégebb? A tizparancsolat, vagy Hamurabi könyve, már csak elég régi! Pedig ezek még csak csecsemők se igen lehetnek a chinai mellett. Ez 24 könyvből áll és etikai, meg etikett-parancsokat is tartalmaz. Egyszóval sajátos egy könyv a chinai büntető codex. Érdekes vonás benne az is, hogy a precedensek örökös és megváltozhatatlan érvényűeknek tekintetnek. Pl. van Confuciusnak egy ítélkezése, ez még ma is törvény erejével bír. Az ügyvédek nevét is ez teszi érthetővé. «Kereső» a nevük, mert az összes teendőjük, hogy precedenst puhatoljanak ki. Ha sikerült ilyenre szert tenniök, mentve van a vádlott.

* **A m. kir. posta- és távirda igazgatásának** műszak részében legközelebb mélyreható szervezeti és személy

változások várhatók. A műszaki személyzeti kiadások 1887 óta az igazgatásiakkal együttesen lettek előirányozva. Az 1908. évi költségvetési tervezetben azonban a műszakiak illetményei az igazgatásiaktól elkülönítve, tehát mint külön status vannak kitüntetve, még pedig azon célzattal, hogy a műszaki ügyeket teljesen elválasztják az igazgatásiaktól és Budapesten egy műszaki főfelügyelőséget állítanak fel. Ezen új hivatal élére a budapesti posta- és távirda műszaki hivatal ez idő szerinti vezetője: *Vater József* posta-távirda műszaki tanácsos kerül, a ki a f. évi költségvetés törvényerőre emelkedése után posta-távirda műszaki igazgatóvá lesz kinevezve; helyettesül pedig *Schaden Frigyes*, műszaki tanácsos lesz kirendelve, a ki a budapesti posta-távirda-igazgatóságnál eddig elfoglalt állása alól már fel is lett mentve és szolgálattételre *Vater* mellé beosztva, hogy a felállítandó műszaki főfelügyelőség előmunkálataiban részt vehessen. Az ő ügyosztályát a budapesti igazgatóságnál *Fulcher Béla* mérnök vette át. Nem lesz érdektelen ez alkalommal megjegyezni, hogy a posta-távirdánál a legelső mérnököket 1887. évi szeptember 20-án alkalmazták. Akkor lépett a posta szolgálatába *Kolossváry Endre* a mostani posta-távirda műszaki igazgató, a műszaki ügyeknek éveken át hivatott vezetője, továbbá *Vater József*, *Balla Pál*, *Schaden Frigyes* és *Hollós József* műszaki tanácsosok. Husz év kellett ahhoz, hogy a műszaki ügyek végre önállósíttatnak, a mi bizonyára csak kedvező befolyással lesz a posta- és távirda intézmény ezen ágazatának további fejlődésére és tökélyesítésére.

* **Az erdészet köréből.** *Almásy Andor* nyug. erdőigazgató tudvalevőleg a Ferenc József-renddel lett kitüntetve. A kitüntetést e napokban adták át Almásynak. Az alispán kiemelte beszédében a távozó erdőigazgató tevékenységét, a mely mellett azonban mindég tudott időt szakítani, hogy a társadalmi mozgalmakban is tevékeny részt vegyen. A tisztelgésben részt vettek az összes lugosi hivatalok főnökei. Az erdészeti kar teljes számban volt képviselve. A szép ünnepély előtt az erdészeti tisztviselők bucsuztak el *Almásytól*, majd üdvözölték az új erdőigazgatót: *Szenes József* főerdőtanácsost, a ki rokonszenves, meleg szavakban kérte tisztársai támogatását. *Szenes József* a földművelésügyi ministerium második ügyosztályából (kincstári erdők), melynek főnöke volt, került Lugosra. 1856-ban született és 1877-ben lépett állami szolgálatba. Három évvel ezelőtt lett főerdőtanácsos.

* **A pénzügyigazgatás köréből.** *Kiss János* marosvásárhelyi pénzügyigazgató f. hó 11-én éri el állami szolgálatbalépésének 35-ik évfordulóját. 1849-ben született. Segesvárról, a hol helyettes volt, nemrég jött Marosvásárhelyre, a hol köztisztletnek örvend. — *Andorkó Tamás* a lipótszentmiklósi pénzügyigazgató, az elmúlt hó végén foglalta el új állását. Ez alkalommal a pénzügyi tisztviselők testületileg megjelentek az új igazgató előtt, *Papp Lajos* pénzügyigazgató-helyettes vezetése alatt, a ki meleg szavakban üdvözölte *Andorkót*, biztosítva őt a tisztikar legmelegebb támogatásáról. Az új pénzügyigazgató kölcsönös szeretetre és az egymás iránti jóakaratu támogatásra kérte a tisztikart a melyet biztosított arról, hogy érdekeit mindenkor képviselni fogja.

* **A m. kir. adóhivatalok köréből.** Említés volt téve lapunk legutóbbi számában, hogy *Harmos Zoltán* nyug. adótárnok a koronás arany érdemkeresztet kapta. Ennek átadása mult hó végén volt. *Langer A.* veszprémi pénzügyigazgató maga elment Pápára, hogy a szép ünnepély díszét megjelenésével emelje és ugyancsak ő tüzte fel *Harmos* mellére az érdemkeresztet. Kitüntetett kollegánk meghatva szólott: «Szavakkal ki nem fejezhető végtelen boldogság és öröm tölt el, arra a tudatra, hogy jóságos Uram és Királyom tekintete egy pillanatra rajtam nyugodott. Ebben a kitüntetésben azt látom, hogy mint tisztviselő, ha nem

is értem el, de legalább megközelítettem azt a célt, a mit magam elé tűztem.» Pápa város társadalma is részt vett az ünnepségben. — A mezőturi m. kir. adóhivatal adótárnoki állására *Nobl Illés* hódásági m. kir. adótárnok lett áthelyezve. Állását már el is foglalta. — *Harsányi Kálmán* a budapesti IX. ker. állampénztár ellenőre, kinevezetett ugyanezen pénztár főnökévé. — *Benke Elek* magyarláposi m. kir. adótárnok, ugyanezen minőségben áthelyeztetett a székykereszturi m. kir. adóhivatalhoz. Áthelyeztetett továbbá: *Kormos Lajos* szilágycsehi adóellenőr Csongrádra, *Bachó József* korponai ellenőr Marczaliba, *Mihály János* t.-sz.-tmártoni segéd, Kaposvárra. — Egy szolgálati jubileumról kell említést tenni, a melyet f. hó 20-án ér el egy szerénységéről ismert tisztviselőtársunk. *Sulyok József* szentendrei m. k. adótárnokról van szó, a ki 1883. évi március 20-án tette le az első hivatalos esküt és így f. hó 20-án lesz 25 esztendeje annak, hogy hűséggel és tudással szolgálja a szakmakört, a mely terhes munkát rak a tisztviselő vállaira, de vajmi kevés anyagi előnyben részesíti azt. *Sulyok József* — a miskolci *Sulyok Elek* számtanácsos testvére — 1855-ben született, tehát oly korban van, a melyben még sokat vár tőlünk a hivatal is, a társadalom is. Kívánjuk jubiláns barátunknak, hogy még éveken át élvezze tisztviselőtársai szeretetét és ismerősei, jóbarátai becsülését.

* **Nyugdíjazások.** Nyugdíjba léptek: *Czvek Kálmán* kir. curiai bíró; *Hiry Ferenc* kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott zilahi kir. törvényszéki bíró; *Enyedy Lajos* kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott balázsfalvi kir. járásbíró; dr. *Marsik Andor* fumei kir. törvényszéki jegyző; *Lichovnik Antal* zombolyai kir. járásbírói, *Bartha István* nagyszebeni és *Zachariás Miklós* nagybecskereki kir. törvényszéki telekkönyvvezetők; *Hegyi László* kecskeméti és *Lengyel István* szegedi kir. törvényszéki irodatisztek; *Zamaróczy Ferenc* trencsényi, *Weigle Sándor* újpesti, *Vida András* ógyallai és *Körner Ignác* győri kir. járásbírói irnokok. Nyugdíjaztattak továbbá: *Nikel János*, *Rakovszky Kálmán* posta- és távirdafőtisztek és *Fent Károly* posta- és távirdasegédellenőr. — *Gallovích Jenő* p. ü. titkár Gyulán, nyugalomba vonult. Helye már be is van töltve.

* **Halálozás.** Lapunk mult számának lezárta után kaptuk a hírt, hogy a nagyenyedi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnöke: *Palugyay József* pénzügyi számtanácsos, 53 éves korában Nagyenyeden meghalt. Az ottani pénzügyigazgatóság és a számvevőség tisztikara külön gyászjelentést adott ki és koszorút helyezett az elhunyt ravatalára. — *Tasnádi Nagy Béla* kir. tanácsos, nyug. pénzügyigazgató, Jólészen 78 éves korában meghalt. Kiváló tisztviselő volt. A kolozsvári pénzügyi tisztviselők, a kik alatta szolgáltak, tudják, hogy az elhunynál nemesebb szívű főnököt képzelni sem lehetett. Lapunknak éveken át hűséges támogatója volt. — *Jávor Endre* curiai bíró 59 éves korában Budapesten meghalt. 1876-ban lépett a bírói pályára. 1893-ban lett Temesvárott táblabíró, 1905-ben pedig a curiához került mint kisegítő bíró. Mult év végén lett rendes curiai bíró. — *Fabiny Teofil* volt igazságügy-minister, 85 éves korában, Budapesten. 1845-ben lépett a közpályára. 1851-ben a pestvárosi járásbíróshoz került, 1860-ban pedig a legfőbb ítélőszékhez bírónak. A hét-személyes tábla visszaállításának évében (1861) oda került. Majd táblai elnök és 1880-ban a curia osztályelnöke lett. *Pauler Tivadar* halála után ő lett igazságügy-minister. A ministerium koszorút tett a ravatalra és a temetésen testületileg vett részt. *Fia*, *Ferenc*, nyug. ítélőtáblai elnök.

* **Ajánlat.** Ki volna hajlandó velem cserélni akár központi számvevőségi, akár az igazgatóság mellé rendelt számvevőségi tisztviselő, akár járási számvevő? Ebbeli óhaját és szándékát kérem sziveskedjék velem közölni. *Lugos, Elekes József* m. kir. pénzügyi számvizsgáló.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**
(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)